

Самарқанд вилояти ҳокимининг ҚАРОРИ

Халқ депутатлари вилоят Кенгашининг олтинчи чақириқ олтмиш тўққизинчи сессиясини чақириш тўғрисида

"Маҳаллий давлат ҳокимия-
ти тўғрисида"ги Ўзбекистон
Республикаси Қонунининг
17-моддасига асосан **ҚАРОР**
КИЛАМАН:

1. Халқ депутатлари Са-
марқанд вилояти Кенгашининг ол-
тинчи чақириқ олтмиш тўққизинчи
сессияси **2022 йил 5 август**
куни соат 8:00 да чақирилсин.
2. Сессия кун тартибига қуйи-
даги масалалар киритилсин:
- Ўзбекистон Республикаси
Президентининг вилоятдаги Халқ
қабулхонаси раҳбари М.Турдиев-
нинг секторлар ва ҳудуддаги таш-
килотлар раҳбарлари фаолияти,
муҳожаатлар билан ишлаш ҳолати
юзасидан ахбороти;
- вилоят прокурори Ж.Ха-
тамовнинг вилоят прокуратура
органлари томонидан 2022 йил-
нинг I ярим йиллигида амалга
оширилган ишлар юзасидан
ҳисоботи;
- савдо ва хизматлар соҳасини
ривожлантириш, уларда кўрсатил-
ган хизматлар ҳажмини ҳисоботда
тўлиқ акс эттириш, кўчма савдо
фаолиятларини ташкил этиш,
ўзини ўзи банд қилган фуқаро-
ларни расмий рўйхатдан ўтказиш
ҳолатлари ва норасмий фаолият
кўрсатётган ишчи ва хизматчи-
ларни расмийлаштириш (легали-
зация) масаласи бўйича вилоят
давлат солиқ бошқармаси бо-
шлиғи А.Инагамовнинг ҳисоботи;
- вилоят ички ишлар бошқар-
маси бошлиғининг ўринбосари
- жамоат хавфсизлиги хизмати
бошлиғи Х.Умаровнинг 2022 йил
II чорак давомидида вилоят жа-
моат хавфсизлигини таъминлаш
борасидаги ишлар, жамоа хавф-
сизлигини таъминловчи ва унда
иштирок этувчи субъектлар билан
ҳамкорликда амалга оширилган

- ишлар тўғрисидаги ҳисоботи;
- вилоятда қурилиш соҳаси-
да янги иш ўринларини яратиш
ва аҳоли бандлигини таъминлаш
борасида олиб борилаётган ишлар
тўғрисида вилоят қурилиш бош
бошқармаси бошлиғи Л.Ҳамидов-
нинг ҳисоботи;
- вилоят қурилиш бош бошқар-
маси бошлиғи Л.Ҳамидовнинг
"Тошкент-Самарқанд" тезкор
темир йўли бўйида жойлашган
аҳоли пунктларининг архитекту-
ра қиёфасини яхшилаш ва унга
туташ ҳудудларни батафсил ре-
жаплаштириш лойиҳалари бўйича
ахбороти;
- вилоят сектор раҳбарлари-
нинг ҳудудларни комплекс ижти-
моий-иқтисодий ривожлантириш,
аҳолининг эҳтиёжманд қатлами
ижтимоий қўллаб-қувватлаш,
ҳуқуқбузарликлар профилактика-
си бўйича ишларни ташкил
қилиш бўйича "йўл харита"ларини
тасдиқлаш тўғрисида;
- халқ депутатлари вилоят
Кенгашининг 2021 йил 30 декабр-
даги VI-53-126-7-0-К/21-сонли
"Самарқанд вилояти маҳаллий
бюджетининг 2021 йилдаги қути-
лаётган ижроси ҳамда 2022 йилги
маҳаллий бюджетнинг белгилан-
ган асосий параметрлари тўғри-
сида"ги қарорига ўзгартиришлар
киритиш тўғрисида;
- юридик шахсларнинг мол-
мулк солиғи, ер солиғи ва сув
ресурсларидан фойдаланганлик
учун солиқ тўлаш муддатини
кечигитиш (бўлиб-бўлиб тўлаш)
тўғрисида;
- вилоят маҳаллий бюдже-
тининг қўшимча манбаларидан
фойдаланиш тўғрисида.

Вилоят ҳокими Э.ТУРДИМОВ

2022 йил 29 июль

**Айни кунларда вилоятимизда фао-
лият юритаётган маҳалла раислари
учун малака ошириш ўқув-семина-
рининг якуний - бешинчи босқичи
ўтказилмоқда.**

Самарқанд давлат университетиди Пахтачи,
Тойлоқ, Ургут ҳамда Қўшработ туманларидан
249 нафар маҳалла раиси иштирокида ўтказил-
ган семинарда вилоят ҳокими Эркинжон
Турдимов иштирок этди.

Вилоят ҳокими раисларнинг жамиятдаги
роли ҳақида сўз юритиб, маҳаллада фаоли-
ят олиб бораётган ҳоким ёрдамчиси, ёшлар
етакчиси, хотин-қизлар фаоли ва профилакти-
ка инспекторига бош бўлиб, иш олиб бориши
кераклигини таъкидлади.

- Маҳалла раиси маҳалланинг эгаси,
етакчиси бўлиб ишлаши ва аҳоли ундан рози
бўлиб яшashi керак, - деди Э.Турдимов. -
Бешовлон аҳолининг муаммосини ўрганиши
ва биргаликда ечим топиши лозим. Маҳал-
ла раиси янги гоёлар, ташаббуслар билан
тегишли раҳбарларга, туман ҳокимларига,
керак бўлса, вилоят ҳокимига чиқиши зарур.
Агар ҳар бир маҳалла раиси халқнинг дарди
билан яшаса, талабчан бўлса, раҳбарлар унга
ҳисобот беради.

Учрашувда вилоят ҳокими ўз ишига масъу-
лиятсизлик билан ёндашаётган айрим маҳалла
раислари фаолиятини танқидий таҳлил қилди
ва мавжуд муаммолар атрофида муҳокама
этилиб, ечим юзасидан маъсулларга топши-
риқлар берилди.

АҲОЛИ МАҲАЛЛА РАИСИДАН РОЗИ БЎЛИБ ЯШАШИ КЕРАК

ПАХТАЧИЛИКДА НАРПАЙ ТАЖРИБАСИ

**Вилоят пахтачилигида Нарпай туманининг ўз ўрни бор. Ерга
чигит қадаш ишларига нарпайликлар биринчилар қаторида
киришади. Ўза гуллагани, пахта очилгани, терим бошлан-
гани ва якунлангани ҳақидаги янгиликлар ҳам энг аввал шу
ҳудуддан тарқалади.**

Гап фақат шу биринчиликларда
эмас, туман иқтисодиёти, аҳоли
турмуш даражаси ошишида қишлоқ
хўжалиги, демакки, ғалла ва пахта-
чилик муҳим ўрин тутти. Тўғри,
кейинги йилларда мазкур ҳудудда
ҳам сановатни ривожлантириш, аҳо-
лининг тадбиркорлик билан шуғул-
ланиши учун имконият яратишга
катта эътибор қаратилмоқда, кўплаб
истикболли лойиҳалар ҳаётга татбиқ
этиляпти. Лекин барибир Нарпай
иқтисодиётида пахтачилик асосий
тармоқлардан ҳисобланади.

Шу боис ҳар йилда давлат-
тимиз раҳбари томонидан қабул

қилинган "Пахта майдонларида
тупроқ унумдорлигини ва ҳосилдор-
ликни ошириш, суғоришнинг янги
технологияларини жорий этишни
қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари
тўғрисида"ги ҳамда "Пахта ҳосил-
дорлигини ошириш, пахта етишти-
ришда илм ва инновацияларни
жорий қилишнинг қўшимча ташки-
лий чора-тадбирлари тўғрисида"ги
қарорларда белгиланган вазифалар,
янги тартибларни амалга оширишда
республикамизнинг 13 тумани қато-
рида вилоятимиздан Нарпай тумани
танланди.

(Давоми 2-саҳифада) >>>

**Вилоятимиздан бу
йилги Ҳаж сафарига
борган зиёратчи-
ларнинг бир гуруҳи
"Жидда-Самарқанд"
йўналишида юрти-
мизга қайтиб келди.
Уларни Самарқанд
халқаро аэропортида
вилоят ҳокимлиги,
мутасадди идора-
лар вакиллари кутиб
олишди.**

Самарқандлик зиёратчилар Ҳаж сафаридан қайтди

- Бу йил вилоятимиздан
755 нафар зиёратчи Ҳаж
амалини адо этиш бахти-
га муяссар бўлди, - дейди
Ўзбекистон мусулмонлари
идораси вилоят вакилли-
ги Ҳаж ва Умра ишлари
бўйича мутахассиси Хусан
Бекқулов. - Шу пайтгача
уларнинг 693 нафари уч
рейсда, "Жидда-Самарқанд"
йўналишидаги самолётлар-
да қайтиб келди. Қолган
самарқандлик зиёратчилар
бугун - 2 август куни "Жид-
да-Тошкент" йўналишидаги
самолётда келишади.

Бу йил Қўшработ туман-
нидан 22 нафар зиёратчи
ушбу муборак сафарда
бўлиб қайтди. Улар орасида
туманнинг Қўролос маҳал-
ласида яшовчи Суннатилло
Эрназаров ва унинг турмуш
ўртоғи ҳам бор.

- Ёшлигимда ота-онамни
Ҳаж зиёратига юборишни
орзу қилардим, - дейди
Суннатилло ака. - Аммо у
пайтларда бугунгидек имко-
ниятлар йўқ эди. Турмуш ўр-
тоғим билан уч нафар фар-
зандни тарбиялаб ўқитдик,
уйли-жойли қилдик. Энди
пенсия ёшига етганимизда,
имкониятлар етарли, аммо
отам оламдан ўтиб кетган,
онам эса кексақай қолган.
Муборак сафарга бориш
ўзимизга насиб этган экан,
Ҳаж амалларини адо этдик.
Давлатимиз томонидан шун-
дай қулайликлар яратилгани
учун миннатдоримиз.
Тўлқин СИДДИҚОВ.

БОШҚАРУВДА НИМА МУҲИМ:

ЯХШИ РАҲБАРМИ ЁКИ ЯХШИ ТИЗИМ?

Бу саволга жавоб турлича бўлишини билсам-да,
сарлавҳада уни бежиз кўндаланг қўймадим. 5-6
йилдан бери халқ депутатлари вилоят Кенгаши
сессиясида қурилишни назорат қилиш инспек-
цияси (ГАСИ) раҳбари ҳисоботини эшитамиз,
аммо соҳада бирор натижага эриша олмаيمиз.
Ҳар гал баҳона бир хил - "кўп ҳолда ваколати-
миз етмайди", "ўрганамиз, чорасини кўрамиз".
Бироқ бу идора ташаббуси билан қурилиш,
лойиҳа сифатида кескин ўзгариш бўлганини
кўрмадик. Чунки сифат назорати инспекцияси
Қурилиш вазирлигига қарайди, яъни ўз камчи-
лигини очишдан манфаатдор эмас.

Кейин, беш йилда бу идорада учта раҳбар алмашди,
уларнинг бирортаси ҳам соҳада камчиликларни йўқота ол-
мади. Чунки тизим шунақа: камчиликни кўрсатса, вазирга,
кўрсатмаса, ҳокимга ёмон кўринади. Энг ёмони, вазир уни
бир кунда, битта гап билан ишдан олиши мумкин.

Деярли барча соҳалардаги назорат инспекциялари ҳақи-
да шундай дейиш мумкин. Бу лавозимларда қанчалик илми-
ли, жасоратли киши ишлагани, тизим талабига бўйсунмишга
мажбур. Демак, қонунчиликда бунга эътибор бериш зарур.

Бошқарув тизимининг мураккаблиги шундаки, у ҳаммага
бирдек ёқмайди. Чунки барча соҳада фидойи ва боқибегам,
маҳоратли ва маҳоратсиз кишилар бўлади. Уни фақат қонун
ва талаб устуворлиги барқарор ушлаб туради. Раҳбарликка
келаётган кишида аввало, унга ўзининг тайёрлигига ишонч
бўлсин. Эгаллаган лавозимдан кетиши ҳам мумкинлигини
ҳис қилсин.

(Давоми 2-саҳифада) >>>

**Жорий йилнинг 4-10 июль кунлари "Ханс Зайдел"
жамғармасининг Ўзбекистондаги ваколатхонаси
ташаббуси билан мамлакатимиздаги вазирлик ва
идоралар ходимларидан иборат делегация Бавария
федерал ўлкаси ҳукуматининг давлат ва маҳаллий
бошқарувини ўрганиш мақсадида Германияда бўлди.
Делегация таркибиде вилоят маҳалла ва нуруний-
ларни қўллаб-қувватлаш бошқармаси бошлиғи Исро-
ил Жабборов ҳам бор эди. Бошқарма раҳбари билан
Германияда ўзини ўзи бошқариш тизими тажрибаси
хусусида суҳбатлашдик.**

Бизда – маҳалла, Германияда – гемайнде

- Ҳар бир ривожланган дав-
лат ва жамият энг қуйи бўғин-
даги бошқарув тизимининг сам-
марали фаолияти натижасидир,
- дейди И.Жабборов. - Юқорида
таъкидланганидек, Германия -
бугун барча соҳаларда Европа-
даги энг тараққий этган мам-

лакат. Бу юртга хизмат сафари
давомида хулоса қилдикки,
унинг бу даражада ривожлан-
ишида тўғри йўлга қўйилган
ўзини ўзи бошқариш тизими
катта роль ўйнаган.

Биз сафар давомида Бава-
рия федерал ўлкаси бошқарув

Бизнинг суҳбат

71 та туман ҳамда 2 минг 56 та
коммуна (гемайнде) маъмурия-
тидан ташкил топган. Бошқарув
тизими номарказлаштирилган
бўлиб, ижтимоий-иқтисодий
инфратузилмани ривожланти-
риш бўйича масалалар бевосита
вилоят, туман, шаҳар ва ком-
муна маъмурияти даражасида
ҳал қилинади. Барча бўғиндаги
тузилмаларда аниқ функционал
чегаралар белгиланган. Маса-
лан, энг қуйи бўғин гемайнде
маъмурияти ваколатига ҳудудда
қурилиш бош режасини ишлаб
чиқиш ва амалга ошириш, аҳо-
лига ижтимоий ёрдам кўрсатиш,
саховат ва қариялар уйлари
қурилиш, йўлларни қуриш ва
эксплуатация қилиш, ичимлик
ва оқова сувини таъминлаш, ку-
тубхоналар ишини ташкил этиш
функциялари қиради.

(Давоми 2-саҳифада) >>>

Бугуннинг гапи

**Ёнғин келиб чиқиш хавфи бор ҳудудларга доим эҳтиёткор
муносабатда бўлаимиз, яъни унинг олдини олишга қаратилган
чораларни кўрамиз. Жамиятдаги у ёки бу муаммолар масала-
сида ҳам шундай йўл тутилади. Тўғрироғи, тутилиши лозим.
Журналистлар жуда кўп қаламга олган "мардикор бозори"
ҳам худди шундай, ҳар лаҳзада "ёнғин" келиб чиқиш хав-
фи мавжуд бўлган ҳудуд эканлигини бу ерга борган инсон
жуда яхши билади. Бу масканда жамият қоидаларидан кўра,
кўпроқ бозор, янаям тўғрироғи, ибтидоий қоидалар ишлай-
ди. Ким кучли, овози баланд бўлса, ўша ғолиб бўлади ва
бозорни ўз қўлига олади. Бир қараганда адолатли, аммо бир
қарасанг, ноҳақликнинг энг чўққиси яшнайдиган бу жамият-
да яшаб қолишнинг ўзи осон эмас.**

(Давоми 3-саҳифада) >>>

ХАВФЛИ НУҚТА

БОШҚАРУВДА НИМА МУҲИМ: ЯХШИ РАҲБАРМИ ЁКИ ЯХШИ ТИЗИМ?

(Давоми. Бошланиши 1-саҳифада).

Бошқарув тизимининг асосий талаби - ҳар кимнинг вазифасини аниқлаб бериш ва унинг ижроси учун ҳар қимда масъулиятни ошириш. Масъулият эса баҳолаш лозим бўлсагина ошади. Яъни, ҳар қим ўз ишини қилсин. Ваҳоланки, бизда йиллар давомида номаъқул анъана шаклланди: мактаб директори ҳашарга, ректорлар пахтага, ташкилот раҳбарлари ғаллага жавоб беришди. Сал хатоси учун ишдан ҳам кетишди.

Бошқарув - жамоавий жараён. Унинг ҳар бир участкаси бирдек ишлаши лозим. Механизм шундай яратилиши керакки, ҳар бир участкага баҳо бериш мезони бўлсин. Акс ҳолда... биз ташкилот раҳбари ва ҳокимини, тармоқ раҳбарини ишдан олаемиз, лекин хатога имкон яратган ўринбосари, бўлим бошлиғи ёки ходим жойида қолаверади. Эҳтимол, бундай пайтда демократик услуб - фақат ҳокимга эмас, балки етакчи тармоқлар раҳбарларига ҳам истеъфо бериш керакдир. Айтайлик, барча ўринбосарлар, молия, солиқ идоралари раҳбарларига ҳам. Бинобарин, бу усул секторлар мисолидагина синаб кўрилади ва ёмон натижа бермади. Тўртта сектор раҳбари бир-бирини қўллаб келаётган жойлар йўқ эмас.

СЕКТОРЛАР БОШҚАРУВГА НИМА БЕРДИ?

Бундан мақсад бошқарув тизимини қуйи бўғинга тушириш, муаммоларни қишлоқ-ма-қишлоқ, маҳаллама-маҳалла ўрганиш ва ҳал қилиш эди. Бунга муайян даражада эришилди. Сектор штаблари қишлоқда ҳокимиятдан кичик, маҳалладан катта, одамлар борадиган идораларга айланган.

Асосийси, йиллар давомида шаклланган иллат - ҳокимият, прокуратура, солиқ идораларининг бир-бирини тан олмаслик, айбни бир-бирига тўқнаш амалиётига чек қўйилди. Улар вилоят, шаҳар, туман, аникроғи, халқ тақдирини учун, муаммо ечимини учун барчаси биргаликда масъул эканини тушуниб етдилар, бир-бирига халақит беришдан тийилдилар. Бу бор гап.

Лекин назаримда, бу тизимнинг турмушимизга сингиб кетиши мушкулга ўхшайди. Бу фикрни амалиётдан келиб чиқиб айтаяман. Биринчидан, тўртта идоранинг ҳам анъанага айланган, шууримизга сингиб кетган конституцион вазифаси бор. Бошқа функцияни улар жамоатчилик иши деб тушунади. Иккинчидан, одамларни мурожаат қилишга маҳалладан сектор штабига ўргатиш учун анча вақт керак. Учунчидан, сектор штабига жалб этилган мутахассислар ҳамон сектордаги фаолияти эмас, балки асосий иш жойидаги хизмат ҳажми учун ҳисобот топширади ва маош олади. Бошқача норма ишлаб чиқилган эмас. Шунинг учун сектор штаби аъзолари маҳалла оқсоқоли берган маълумотнома асосида ҳисобот беришдан нарига ўтмаяпти. Бундан ташқари, сектор штабига жалб этилган ходим кўпинча ўз мутахассислигига ҳол бўлмаган ишларни бажараяпти. Мисол учун, солиқчи - газ баллонни етказиб бериш, ветеринар - йўлга шағал тўқишни ташкил этиш, бандлик вакили - ободончилик билан шугулланади. Ойлик олмаган жойига хизмат қўл учиди бўлиш кайфиятини ҳам унутмайлик.

Хулоса қилиб айтганда, ҳокимдан бошқа сектор раҳбарларининг зўриқиб ишлаётгани сезилиб қоляпти. Демак, бу борада қонунчиларимиз, хусусан, Адлия вазирлиги ўз сўзини айтиши керакка ўхшайди.

ЛАВОЗИМДА ЎТИРИШ ОСОНИИ ЁКИ КЕТИШ?

Албатта, бу саволга турлича жавоб бўлади. Аmmo давлат хизматини ривожлантириш агентлиги (АРГОС)нинг ташкил этилиши давлат фуқаролик хизматида ишга қабул қилишда инсон омилини йўқотишга биринчи эрдан берди. "Бирмунча" деганимнинг сабаби бор. Мазкур тизим орқали танловда юқори балл олганлар кўпинча(!) сўхбатдан "ийкилади" ёки умуман тест топширмаганлар ҳам ишга қабул қилинади. Агар идоралар буйруқ нусхасини АРГОСга топширмаса, бу ҳолатдан ҳеч қим хабардор бўлмайди.

Ҳозирча сўхбатда бизга маъқул тушма-са-да, тестда юқори балл олганни ишга қабул қилишни йўлга қўйишимиз керак. Мисол учун, Халқ таълими бошқармасидан сўхбатдан ўтган туман ХТБ бошлиғи яқинда апелляция орқали сўхбат адолатсиз ўтказилганини исботлади ва ишга тикланди. Сўхбат ошқора бўлиши керак. Акс ҳолда, одамларда бу демократик жараёнга ишонч пасаяди. Лекин малакаси, интизоми йўқ ходимлар фаолиятига баҳо бериш мезонини ишлаб чиқишимиз керак. Ваҳоланки, ҳали-ҳамон кўп идоралар ўзлари "мақсадли" ўтказадиган аттестация усулидан фойдаланаяпти. Бу ҳолатда Давлат хизматини ривожлантириш агентлигининг ўз натижаларини ҳимоя қилиш ваколатини кучайтириш керакка ўхшайди.

Фармон ТОШЕВ.

ҲОКИМДА НЕЧТА ЎРИНБОСАР БОР?

Битта ҳолатни ҳисобга олмоқ лозим. Гарчи, қимданбир ниманидир ўрганаётган бўлсак-да, тараққиётни таъминлашда Ўзбекистон ўз бошқарув тизимини шакллантирди. Глобаллашув жараёни манаман деган давлатларда ҳам бошқарув тизимида қусурлар борлигини кўрсатиб қўйди. Қайсидир соҳаларда йирик ислохотлар ўтказиш жараёнларида ўша тармоқ нуфузини таъминлаш мақсадида унинг раҳбарларига қўшимча ваколат берилди.

Бу тажриба иш бераяпти, негаки, ўша соҳани бошқариш тизими янгилаш шакллантирди.

Лекин масаланинг иккинчи томони ҳам бор. Бюджетдан маош оладиган ташкилот раҳбарлари кўпайди. Мисол учун, туман ҳокимида 6-7 нафаргача ўринбосар бор, вилоят ҳокимларида эса ундан зиёд. Уларнинг ёрдамчиси, котибаси, хизмат машинаси, ҳайдовчиси бор, айримлари давлат уйида туради. Нозик томони шундаки, раҳбар кўпайгани билан, биринчи раҳбардан кейинчилари, менталитетимизга кўра, оддий ходимга айлиб қолаверади, яъни масалани мустақил ҳал қилмайди. Тўғри, баъзи ҳоким ўринбосарлари фаолияти учун баҳолаш мезонлари ишлаб чиқилган. Лекин улар бу ишни бўлим бошлиғи сифатида ҳам бажариши мумкин. Яна бир нозик томони - бу ўринбосарлар икки идораларга - ҳокимлик ва вазирликка бўйсунди. Ақин соҳаларни бир-биридан алоҳида қилган сари улар раҳбарлари ўртасида муаммо ечимида бюрократик тўсиқлар пайдо бўлаверади. Тажриба шуни кўрсатапти.

Мисол учун, ҳокимнинг қишлоқ ва сув хўжалиги масалалари бўйича ўринбосари, туман қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармаси, тагин фермерлар уюшмаси бор. Ваҳоланки, бизда бу соҳани бошқариш кластерларга берилаяпти. Агар эътибор қилсангиз, улар бераётган ҳисоботлар бир хил, фақат имзолар турлича. Эҳтимол, бу идоралар негизда пиллачилик, чорвачилик, ветеринария ва кадастр хизматини қўшган ҳолда битта ихчам бўлим (департамент деса ҳам бўлади) ташкил этиш керакдир.

Молиявий тизимда ҳам пенсия жамғармаси, ғазначилик, молия бўлими, бандлик бўлимлари негизда алоҳида ва ихчам бўлим шакллантирилса, иқтисодга оид ташкилотларни эса статистика билан бирлаштириб, битта бўлим қилса бўлади. Фақат солиқ идораси халқаро тажриба асосида алоҳида бўлиши мумкин.

Йўл қурилиши ва ундан фойдаланиш, кўкаламзорлаштириш, ободончилик, "Тоза ҳудуд" идоралари негизда ҳам битта бўлим барча фаолиятни мувофиқлаштириши мумкин. Бевоқифа ҳокимнинг ўзи бошқарадиган ижтимоий соҳа - таълим, соғлиқни сақлаш, спорт ишлари бўйича битта котибият ҳам раҳбарликни эплай олади.

Йўқ, мен бу билан фақат бюджет маблағини тежаш керак, демакчи эмасман, яқин соҳалар бир-бирига боғлиқ ҳолда ривожланиши лозим. Бунда сунъий бюрократик тўсиқлар ҳам йўқолади.

Худди шу ихчамлаштириш, яъни оптималлаштиришни вилоят миқёсида ҳам ўйлаб кўрса бўлади.

Аслида раҳбарликнинг рағбати унга бериладиган қўшимча ваколатда эмас. Негаки, ваколат ошгани сайин ҳар бир кишида хизмат камаё боради. Раҳбарликнинг рағбати унинг вазифаси аниқлиги ва манфаатида-дир.

Раҳбарлик тизими самарадорлигининг яна бир манбаси жамоатчилик назорати ва оммавий ахборот воситаларидир. Конституциявий ислохотлардан сўнг ижро органлари, маҳаллий кенгашлар фаолиятида ўзгаришлар бўлишини ҳам ҳисобга олишимиз зарур.

Камина бошқарув тизими ҳақидаги ушбу мулоҳазамда қонун ва қарорлар, низом ва нормаларни таҳлил қилишдан йироқман. Мақсадим мазкур соҳада юзага келган жараён - асл ҳолатни баён этмоқдир. Чунки қонун ҳаётдан олинади, ҳаёт қонундан эмас.

Қолаверса, тажриба шуни кўрсатмоқдаки, тармоқлар тизими пухта бўлмаса, яхши раҳбар ҳам зўриқаяди. Зўриқиб эса қўшиб ёзиш ва ўзини кўрсатишга, оқлашга интилишга йўл очади. Раҳбар билан иши битмаган ходимлар алам устида бир-бирига жаҳл қила бошлайди.

Дейл Карнеги, Амир Темур асарлари, "Авесто", "Қобуснома" ўз йўлига, аммо файласуфлар, руҳшунослар раҳбарлик тизимининг реал жараёни психологияси ҳақида ҳаётий ҳулоса ва тақлифларни айтиши зарур, деб ҳисоблайман.

Асосийси, кўпчилик бўлиб мушоҳада қилсак, ўзимиз яшаб турган жағиат ривожига ҳисса қўшган бўлаемиз.

(Давоми. Бошланиши 1-саҳифада).

– Бундай катта ҳажмдаги ишлар албатта, маблағ талаб қилади. Бавария ҳудудий ўлкасида ўзини ўзи бошқариш органлари ўз бюджетини ва бошқарув шаклига эгами?

– Гемайнде ўз бюджетига эга ва у ўзига тегишли ҳудуддан маълум бир турдаги солиқлар тўлиқ ёки қисман ажратилиши ҳамда ҳукуматдан ажратилаётган субсидиялар ҳисобига тўлдирилади. Ҳар бир гемайндеда иш ҳажми ва бюджет кўлаmidан келиб чиқиб, 15-30 нафаргача ходим фаолият юритади. Шу билан бирга, гемайнде маъмурияти ҳукумат томонидан фуқаролик ҳолати далолатномаларини қайд этиш, ерларни қайта тақсимлашга кўмаклашиш, ички хавфсизликни таъминлаш каби давлат функцияларини амалга оширади.

Бу жаҳада айниқса, ўрнак оладиган томонлари кўп. Масалан, бюджет лойиҳаси бевосита коммуна маъмурияти томонидан шакллантирилади ва тасдиқлаш учун туман маъмуриятининг муниципал ривожланиш бўлимига юборилади. Бошқарув тизимининг самарадорлиги ва натижадорлигининг асосий сабаби сифатида барча бошқарув жараёнлари "субсидиарлик принципи" асосида шаклланишини алоҳида таъкидлаш лозим. Яъни, бу принципга асосан, қуйи даражадаги бўғинларнинг ваколатини кенгайтириш назарда тутилди. Бунда фақат қуйи даражада ҳал қилиб бўлмайдиган масалаларгина юқори даражадаги бўғинларга олиб чиқилиши мумкин.

Биз маҳаллий бошқарув маъмурияти тузилмаси иш фаолияти билан бевосита танишиш мақсадида Швабия вилоятида бўлдик. Аҳоли сони 2 миллиондан ошадиган бу вилоят 10 та туман, 334 та гемайнде маъмуриятдан ташкил топган. Биз бу ердаги Динкельшербен гемайнде маъмурияти фаолияти билан танишдик. Ушбу маъмуриятда 15 та ходим ишлар экан. Коммуна маъмурияти солиқ ва бошқа мажбурий тўловларни йиғиши, мустақил равишда қурилиш ишларини амалга ошириши ва харажатларини, ўзининг ички ташкилий тузилмаси ва штатларини тасдиқлаши, шунингдек, савдо солиғи, ер солиғи каби солиқларни ундириши мумкин. Солиқлар ва мажбурий тўловлардан тушган даромадларнинг бир қисми, масалан, даромад солигининг 15 фоизи, айланма маблағларнинг 2,2 фоизи гемайнде бюджетига ўтказилади. Бундан ташқари, спорт комплекслари, мактабгача таълим муассасалари, кутубхонага аъзолик, қурилиш учун руҳсатнома бадаллари, сув ҳавзалари учун йиғимлар ҳам гемайнде бюджетига йўналтирилади.

– У ерда маҳалла раислари биздаги каби сайловлар орқали танлаб олинадими?

– Гемайнде раҳбарини худди биздагидек сайлов орқали аҳолининг ўзи танлайди. Биргина фарқи - уларда раҳбар 6 йилга сайланади. Эътиборли жиҳати, унда жамоатчилик асосида фаолият юритаётган бир қанча уюшмалар ҳам мавжуд бўлиб, улардан энг йириги ва оммабоп

Бизда – маҳалла, Германияда – гемайнде

ёнғинга қарши курашиш ҳамда спорт бирлашмалари экан. Жамоатчилик асосида фаолият юритаётган бу бирлашмалар айни бир мақсад ва вазифаларни ўз олдига қўйган ҳолда халқ фаоллари томонидан қўйилиб, алоҳида нодавлат нотижорат ташкилот сифатида давлат рўйхатидан ўтган. Унда хизмат қилаётган кишилар фахрий касб эгаси ҳисобланиб, аҳоли ўртасида ҳурмат-эътиборга лойиқ инсонлардир.

– Маҳалла институти ривожланган экан, унда кадрлар муаммоси кўзга ташланади. Бу йўналишда олимлардан қандай тажриба олиш мумкин?

– Биз Фюрстенфельдбург шаҳрида жойлашган ўзини ўзи бошқариш коллежиде бўлдик. Коллеж бошқарувинг энг қуйи бўғини ҳисобланган коммуна маъмурияти раҳбарлари ва ходимларининг малакасини ошириш, шунингдек, жамоатчилик асосида ишловчиларни тайёрлаш ва малакасини ошириш мақсадида ташкил этилган бўлиб, унинг фаолияти Бавария ҳукумати, вилоят, туман ва коммуна маъмуриятлари томонидан молиялаштирилган экан. Шу билан бирга, коллежда гемайнде маъмурияти иш юритишнинг умумий тартиби, шаҳарсозликни режалаштириш, кадрлар сиёсати, меҳнат муносабатлари йўналишлари бўйича ўқув курслари ташкил этилган.

Эътиборли жиҳати, Баварияда кўнгиллилар корпуси ёшилдан бошлаб шакллантирилади. Ёшлар томонидан ўқишга ва ишга киришдан олдин бирор-бир жамоатчилик тузилмасида камида бир йил давомида ижтимоий соҳада кўнгилли асосида ишлаш амалиёти йўлга қўйилган. Бавария федерал ерида айлан кўнгилли сифатида ишлаш ўқишга ва ишга киришда катта аҳамият касб этади.

– Ушбу тажриба алмашишдан қандай ҳулосалар қилдингиз, бугун соҳани ислоҳ қилишда татбиқ этилган ҳижатлари борми?

нидан биз ҳозиргача эътибор бермаган бир неча тақлиф ва тасвиялар билдирилди. Хусусан, республикамизда бугун гўзанинг ўндан ортиқ истиқболли, серхоси навлари яратилган бўлса-да, бизда ўн йиллардан буён пахта-нинг фақатгина икки турдаги уруғлик навларидан фойдаланиб келаётганимиз қайд этилди. Мутахассислар қайд этишича, йиллар давомида битта навдан фойдаланиш ердаги зараркунанда ва бегона ўтларнинг шу ўсимликка мослашиб қолиши, бу эса оқибатда ҳосилдорликнинг пасайиши ва уруғлик сифатининг бузилишига олиб келади. Шунингдек, айрим фермер хўжаликлари далаларида бир неча хил навлардан фойдаланганлигининг гувоҳи бўлдик. Бундан кўринадики, энди кластер раҳбарлари фермерлар билан кўриг янги уруғлик чигит навларини олиб келиш ва уруғлик тайёрлашга ҳам алоҳида эътибор билан ёндашишлари лозим.

Ўрганишлар давомида уруғлик гўза парваришланган 39 фермер хўжалигининг 1632 гектар майдонда ўсимлик тўлиқ кўсақлаш фазасида ривожланаётгани, зарур агротехник тадбирлар ўз вақтида бажарилгани кузатилади. Гўза майдонларида тўлиқ иккинчи суғориш ишлари якунланиб, учинчи суғориш ишлари давом этмоқда.

Пахта майдонларимизнинг шўрланганлик даражаси ўрганилганда, 117 гектар ўртача шўрланган майдонлар аниқланди. Давлатимиз раҳбарининг қарори асосида 2022-2023 йилларда бизнинг туманимизда ҳам пахта майдонларида тупроқ унумдорлигини ошириш ва экологик ҳолатни яхшилаш учун субсидия ажратиш тажрибаси синовдан ўтказилиши бу борадаги муаммоларимизни ҳал қилиб олиш учун жуда катта имконият бўлади.

Бугунги кунда қишлоқ хўжалигида сув тежовчи технологияларни жорий этиш энг долзарб вазифалардан бири ҳисобланади. Ушбу

йўналишда ҳам Нарпайда муайян ишлар амалга оширилиб, шу пайтгача 3349 гектар пахта майдониде томчилик сўғориш технологиялари жорий қилинди. Биргина жорий йилда яна 1400 гектар майдонда ушбу тежамкор технологияни қўллаш режалаштирилган. Бунинг учун кластер корхонаси 70 та фермер хўжалиғи билан шартномалар тузган. Айни пайтда кластер томонидан 638 гектар майдонда қурилиш ишлари бошланган. 217 гектар майдонда ишлар якунланиб, томчилик сўғориш йўлга қўйилган.

– Хўжалигимиз уруғчиликка ихтисослашган, 84 гектар ерими бор, – дейди "Нарпай Равшанбек даласи" фермер хўжалиғи раҳбари Р.Тожиёв. – Томчилик сўғоришининг афзаллигини бошқа хўжалиқлар фаолияти мисолида кўридик. Шунинг учун биз ҳам шу тизимга ўтишга қарор қилдик. Бу орқали сув, ўғит сарфи сезиларли даражада камаяр экан. Муҳими, ҳосилдорлик юқори ва уруғлик сифати бўлади. Демакки, даромад ҳам ошади.

Ўтган йил нарпайлик пахтакорлар ҳар гектар ердан ўртача 35-38 центнердан ҳосил олган экан. Бу йил эса ҳосилдорликни 40 центнердан оширишни мақсад қилишган. Бугун соҳада амалга оширилаётган ислохотлар натижасида яқин йилларда бу рақамни 45 дан ошириш кўзда тутилганини айтишди.

27 июль куни Президентимиз томонидан пахтачиликдаги долзарб масалаларга бағишланган йўналишда ҳисобот берган туман маъсуулари ҳам буни тасдиқладди. Ушбу мақсадга эришиш учун кластер корхонаси қошида янги эришлар билан биологикари ташкил этиш ва унда тупроқ таҳлили, биомасхуллотлар етиштириш, пахтачиликда инновация ва илм-фан ютуқларини кенг қўллаш кўзда тутилгани маълум қилинди.

Ғолиб ҲАСАНОВ.

(Давоми. Бошланиши 1-саҳифада).

Айни пайтда туманда "Ма-роқанд сифат" кластер корхонаси фаолият кўрсатмоқда ва унга аъзо фермер хўжаликлари томонидан 10 минг 762 гектар майдонда гўзанинг "Бухоро-102", "Султон" навлари парваришланмоқда. Жумладан, ихтисослаштирилган 39 фермер хўжалиғи томонидан 1632 гектар майдонда уруғлик пахта етиштирилмоқда. Гўза зараркунандаларига қарши курашиш мақсадида иккита биологикари ташкил этилган.

– Президентимизнинг 2022 йил 7 июлдаги "Пахта ҳосилдорлигини ошириш, пахта етиштиришда илм ва инновацияларни жорий қилишнинг қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори асосида Инновацион ривожланиш вазири И.Абдурахмонов бошчилигидаги Пахтачилик кенгаши ташкил этилиб, кенгаш томонидан амалга оширилаётган вазифалар белгилаб берилганда, – дея сўзида давом этади Ш.Раҳмонов. – Ана шу вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида кенгаш раиси ва аъзолари бизнинг туманимизга ҳам келиб, кластер ва фермерларимиз фаолияти билан танишиш, кенгаш томонидан амалга оширилаётган вазифалар белгилаб берилганда, – дея сўзида давом этади Ш.Раҳмонов. – Ана шу вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида кенгаш раиси ва аъзолари бизнинг туманимизга ҳам келиб, кластер ва фермерларимиз фаолияти билан танишиш, кенгаш томонидан амалга оширилаётган вазифалар белгилаб берилганда, – дея сўзида давом этади Ш.Раҳмонов. – Ана шу вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида кенгаш раиси ва аъзолари бизнинг туманимизга ҳам келиб, кластер ва фермерларимиз фаолияти билан танишиш, кенгаш томонидан амалга оширилаётган вазифалар белгилаб берилганда, – дея сўзида давом этади Ш.Раҳмонов. – Ана шу вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида кенгаш раиси ва аъзолари бизнинг туманимизга ҳам келиб, кластер ва фермерларимиз фаолияти билан танишиш, кенгаш томонидан амалга оширилаётган вазифалар белгилаб берилганда, – дея сўзида давом этади Ш.Раҳмонов. – Ана шу вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида кенгаш раиси ва аъзолари бизнинг туманимизга ҳам келиб, кластер ва фермерларимиз фаолияти билан танишиш, кенгаш томонидан амалга оширилаётган вазифалар белгилаб берилганда, – дея сўзида давом этади Ш.Раҳмонов. – Ана шу вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида кенгаш раиси ва аъзолари бизнинг туманимизга ҳам келиб, кластер ва фермерларимиз фаолияти билан танишиш, кенгаш томонидан амалга оширилаётган вазифалар белгилаб берилганда, – дея сўзида давом этади Ш.Раҳмонов. – Ана шу вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида кенгаш раиси ва аъзолари бизнинг туманимизга ҳам келиб, кластер ва фермерларимиз фаолияти билан танишиш, кенгаш томонидан амалга оширилаётган вазифалар белгилаб берилганда, – дея сўзида давом этади Ш.Раҳмонов. – Ана шу вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида кенгаш раиси ва аъзолари бизнинг туманимизга ҳам келиб, кластер ва фермерларимиз фаолияти билан танишиш, кенгаш томонидан амалга оширилаётган вазифалар белгилаб берилганда, – дея сўзида давом этади Ш.Раҳмонов. – Ана шу вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида кенгаш раиси ва аъзолари бизнинг туманимизга ҳам келиб, кластер ва фермерларимиз фаолияти билан танишиш, кенгаш томонидан амалга оширилаётган вазифалар белгилаб берилганда, – дея сўзида давом этади Ш.Раҳмонов. – Ана шу вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида кенгаш раиси ва аъзолари бизнинг туманимизга ҳам келиб, кластер ва фермерларимиз фаолияти билан танишиш, кенгаш томонидан амалга оширилаётган вазифалар белгилаб берилганда, – дея сўзида давом этади Ш.Раҳмонов. – Ана шу вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида кенгаш раиси ва аъзолари бизнинг туманимизга ҳам келиб, кластер ва фермерларимиз фаолияти билан танишиш, кенгаш томонидан амалга оширилаётган вазифалар белгилаб берилганда, – дея сўзида давом этади Ш.Раҳмонов. – Ана шу вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида кенгаш раиси ва аъзолари бизнинг туманимизга ҳам келиб, кластер ва фермерларимиз фаолияти билан танишиш, кенгаш томонидан амалга оширилаётган вазифалар белгилаб берилганда, – дея сўзида давом этади Ш.Раҳмонов. – Ана шу вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида кенгаш раиси ва аъзолари бизнинг туманимизга ҳам келиб, кластер ва фермерларимиз фаолияти билан танишиш, кенгаш томонидан амалга оширилаётган вазифалар белгилаб берилганда, – дея сўзида давом этади Ш.Раҳмонов. – Ана шу вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида кенгаш раиси ва аъзолари бизнинг туманимизга ҳам келиб, кластер ва фермерларимиз фаолияти билан танишиш, кенгаш томонидан амалга оширилаётган вазифалар белгилаб берилганда, – дея сўзида давом этади Ш.Раҳмонов. – Ана шу вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида кенгаш раиси ва аъзолари бизнинг туманимизга ҳам келиб, кластер ва фермерларимиз фаолияти билан танишиш, кенгаш томонидан амалга оширилаётган вазифалар белгилаб берилганда, – дея сўзида давом этади Ш.Раҳмонов. – Ана шу вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида кенгаш раиси ва аъзолари бизнинг туманимизга ҳам келиб, кластер ва фермерларимиз фаолияти билан танишиш, кенгаш томонидан амалга оширилаётган вазифалар белгилаб берилганда, – дея сўзида давом этади Ш.Раҳмонов. – Ана шу вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида кенгаш раиси ва аъзолари бизнинг туманимизга ҳам келиб, кластер ва фермерларимиз фаолияти билан танишиш, кенгаш томонидан амалга оширилаётган вазифалар белгилаб берилганда, – дея сўзида давом этади Ш.Раҳмонов. – Ана шу вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида кенгаш раиси ва аъзолари бизнинг туманимизга ҳам келиб, кластер ва фермерларимиз фаолияти билан танишиш, кенгаш томонидан амалга оширилаётган вазифалар белгилаб берилганда, – дея сўзида давом этади Ш.Раҳмонов. – Ана шу вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида кенгаш раиси ва аъзолари бизнинг туманимизга ҳам келиб, кластер ва фермерларимиз фаолияти билан танишиш, кенгаш томонидан амалга оширилаётган вазифалар белгилаб берилганда, – дея сўзида давом этади Ш.Раҳмонов. – Ана шу вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида кенгаш раиси ва аъзолари бизнинг туманимизга ҳам келиб, кластер ва фермерларимиз фаолияти билан танишиш, кенгаш томонидан амалга оширилаётган вазифалар белгилаб берилганда, – дея сўзида давом этади Ш.Раҳмонов. – Ана шу вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида кенгаш раиси ва аъзолари бизнинг туманимизга ҳам келиб, кластер ва фермерларимиз фаолияти билан танишиш, кенгаш томонидан амалга оширилаётган вазифалар белгилаб берилганда, – дея сўзида давом этади Ш.Раҳмонов. – Ана шу вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида кенгаш раиси ва аъзолари бизнинг туманимизга ҳам келиб, кластер ва фермерларимиз фаолияти билан танишиш, кенгаш томонидан амалга оширилаётган вазифалар белгилаб берилганда, – дея сўзида давом этади Ш.Раҳмонов. – Ана шу вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида кенгаш раиси ва аъзолари бизнинг туманимизга ҳам келиб, кластер ва фермерларимиз фаолияти билан танишиш, кенгаш томонидан амалга оширилаётган вазифалар белгилаб берилганда, – дея сўзида давом этади Ш.Раҳмонов. – Ана шу вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида кенгаш раиси ва аъзолари бизнинг туманимизга ҳам келиб, кластер ва фермерларимиз фаолияти билан танишиш, кенгаш томонидан амалга оширилаётган вазифалар белгилаб берилганда, – дея сўзида давом этади Ш.Раҳмонов. – Ана шу вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида кенгаш раиси ва аъзолари бизнинг туманимизга ҳам келиб, кластер ва фермерларимиз фаолияти билан танишиш, кенгаш томонидан амалга оширилаётган вазифалар белгилаб берилганда, – дея сўзида давом этади Ш.Раҳмонов. – Ана шу вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида кенгаш раиси ва аъзолари бизнинг туманимизга ҳам келиб, кластер ва фермерларимиз фаолияти билан танишиш, кенгаш томонидан амалга оширилаётган вазифалар белгилаб берилганда, – дея сўзида давом этади Ш.Раҳмонов. – Ана шу вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида кенгаш раиси ва аъзолари бизнинг туманимизга ҳам келиб, кластер ва фермерларимиз фаолияти билан танишиш, кенгаш томонидан амалга оширилаётган вазифалар белгилаб берилганда, – дея сўзида давом этади Ш.Раҳмонов. – Ана шу вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида кенгаш раиси

ХАВФЛИ НУҚТА

(Давоми. Бошланиши 1-саҳифада).

Бу ҳақда хусусан, бизнинг нашримизда қарийб ҳар йили мақолалар берилди. Экспертлару халқаро тажрибалардан келиб чиққан ҳолда жиддий тақлифлар билдирилди. Гарчи, ўтган йиллар давомида бирмунча ўзгаришлар кузатишга бўлса-да, аммо мардикор бозорларида иш тартиби, одам ёллаш ва ишлаётганларнинг меҳнат ҳуқуқлари ҳамон ўша-ўша.

Самарқанд туманида жойлашган мардикор бозорига юзага келган тортишув ва унинг натижасида икки нафар аёлнинг калтаклангани ҳақида бугун кўпчилик эшитди. Воқеа тафсилотларига тўхталиб ўтмоқчи эмасмиз. Ҳеч қандай сабаб воқеанинг бундай тус олишига изн бермайди. Афсуски, ибтидоий қондалар билан ашайдиган ушбу "бозор"да жанжаллар ҳам шу йўл билан ҳал этиб қўя қолинганини кўпчилик тушуни туриди.

Калтакланган аёллар билан боғлиқ тафсилотлар орасида уларнинг асли пастдаргомлик, айни пайтда Самарқанд шаҳридаги Кимёгарлар кўрғонига истиқомат қилиши айтилган. Афсуски, воқеа ижтимоий тармоқларни "портлаган" бир пайтда ҳам на Самарқанд шаҳар ва на Паст Даргом туман оила ва хотин-қизлар бўлимининг хотин-қизлар билан ишловчи мутасаддилари ҳолатга муносабат билдира олди. Вилоят оила ва хотин-қизлар бошқармаси раҳбари бу ҳақда ўз фикрини айтиб, аёлларнинг калтакланишига қарши эканлигини маълум қилди. Аммо нега тўғридан-тўғри ишлаши лозим бўлган туман, шаҳар мутасаддилари аёллар билан сўхбатлашгани, уларнинг аҳоли ўрганилгани борасида бирон сўз демлагани кишини ўйлантиради.

Фақатгина ички ишлар идоралари вазият назоратга олинди, дея ўз муносабатини билдирганини ҳисобга олганда, бошқа жиддий муносабат кўрмадик. Ваҳоланки, кейинги пайтларда Самарқандда бундай ҳолатлар бир эмас, бир неча марта такрорланди. Аёл кишининг калтакланиши билан боғлиқ ҳолат Иштихон туманида рўй берган,

афсуски, бу масалада ҳам ушбу идораларнинг сукут сақлаганига гувоҳ бўлгандик. Буни қарангки, бу ҳолатда ҳам меҳнат ҳуқуқларининг бузилиши жанжалга асосий сабаб эди.

Умуман олганда, меҳнат ҳуқуқлари юқорида таъкидланганидай, ушбу бозорда инсталланган бузилиши мумкин. Биринчидан, эртадан кечгача ишлаш баробарида пулни ололмайд қолиш ҳолатлари ҳам учраб туради. Шунинг ўзи бу ерда ҳар қадамда хавф мавжудлигини билдиради. Энг ёмони, уларнинг тинимсиз меҳнати стажга кириштирмайди. Гарчи, шундай қийинчиликлар кузатишса-да, мардикор бозоридегилар айнан шу ердан нон топишни истаиди.

Чунки бизга таклиф этилаётган ишларнинг ойлик маоши 1,5-2 миллион сўмни ташкил қилади, - дейди мардикор бозоридан иш топувчи аёл. - Биз бу пул билан оилामизни қандай тебратамиз? Бу ёқда турмуш ўртоғим, оилани боқаётган бўлсакки, майли, кўшимча даромад, деб шу маошга рози бўлсам. Лекин уч нафар боламини бу пул билан боқолмайман-да.

Бугун мардикор бозорига одам ёллаб ишлатадиганлар яхши билади, уларнинг кунлик ш ҳақи анча ошган. Қолаверса, улар илгаригидай, нима десангиз кўниб, барча ишга бўйин эгиб кетавермайди, ўзига яраша талаблар қўяди, агар бажармасангиз, сиз билан хайрлашиб қўя қолади. Ўз ҳақини етарлича талаб қилади.

Лекин бу - жамият шундай бозорни сақлаб туриши керак, дегани эмас. Аллақачон унинг замонавий шаклига ўтиш фурсати етди. Бу табиийки, битта-иккита идоранинг ваколати билан битадиган иш эмас. Масалага ҳукумат даражасида, жиддий ислоҳ талаб этадиган тарзда ёндашиш лозим. Шундай бўлмас экан, у ҳудуд мудом "ёнғин" хавфи мавжуд ўчоқ бўлиб қолаверади. Инсон ҳуқуқлари бузилиши билан боғлиқ ҳодисалардан тортиб, энг ёввойи тартиб-қондалар амал қилнадиган ва бир кунни унинг оқибатлари бутун жамиятга доғ бўлиб тушадиган ҳолатларгача.

Гулруҳ МҶМИНОВА.

Қайсидир кўшимизнинг ҳали вояга етмаган фарзанди тенгқурлари билан пана жойда тамаки тутатиб турганини ёки телефонда алланималаридир томоша қилаётганини кўрсак ҳам кўрмасликка оламиз. "Э, анави фалончининг боласи-ку, менга нима", деб ўтиб кетамиз. Виждонимиз қийналса, бир танбех бергандек бўлсамиз, холос. Аммо хатолик сари қадам қўя бошлаган шу ўсмирлар бир кун келиб бошқаларга, хатто ўзимизнинг фарзандимизга ҳам таъсир ўтказиши аҳтимолидан холи эмаслигини ҳаёлимизга ҳам келтирмаймиз.

БЕФАРҚЛИК ЖАҲОЛАТГА ЕТАКЛАЙДИ

Шу кунларда вилоятимизда ўтказилаётган "Жаҳолатга қарши маърифат билан курашайлик!" шiori остидаги тарғибот тадбирларида бефарқлик фарзандларимизни жаҳолатга етаклаши мумкинлиги ҳақидаги фикрлар бот-бот такрорланмоқда. Кеча Пайариқ ва Тойлоқ туманларида ўтказилган ана шундай тадбирларда Дин ишлари бўйича қўмида вакиллари, Имом Бухорий халқаро маркази илмий ходимлари мавзу юзасидан маърузалар ўқиди.

Пайариқ туманидаги 2-маданият марказида ташкил этилган тарғибот тадбирда туман сектор раҳбарлари, ҳоким ёрдамчилари, таълим ва тиббиёт муассасалари масъуллари, маҳалла фаоллари ҳамда кенг жамоатчилик вакиллари иштирок этди.

Дин ишлари бўйича қўмида раиси маслаҳатчиси Илҳомжон Маъруповнинг маърузаси ҳеч қимми бефарқ қолдирмади, - дейди тумандаги 2-мактаб директори Зокир Исаев. - У билдирган фикрларни мактаб жамоасига, шунингдек, ота-оналарга етказамиз. Фарзандларимиз тарбияси билан ота-оналар, маҳалла-қўй биргаликда, виждонан шугулланмас эканмики, кўзлаган натижага эришолмаймиз.

Жасур ШАМСИЕВ.

10 августгача барча туманларда бошқарув сервис компаниялари иш бошлайди

Вилоят Матбуот уйида вилоят уй-жой коммунал хизмат кўрсатиш бошқармаси бошлиғи Баҳодир Негматов иштирокида ўтказилган матбуот анжуманида кўп квартиралы уйларда бошқарув сервис ташкилотларини ташкил этиш ҳамда бошқарма томонидан амалга оширилаётган ишлар ҳақида маълумот берилди.

Ўтган йили эксперимент тарикасида Самарқанд шаҳрининг Қорасув массивида 53 та уйни ўз тасарруфига олган "Нур шарқ тесс" бошқарув сервис ташкилоти иш бошлаган бўлса, жорий йилда уларнинг сони 10 тага етди, - дейди Б.Негматов. - Шу вақтгача вилоятдаги кўп қаватли уйларга хизмат қилиб келган 180 та хусусий уй-жой мулкдорлари ширкатларидан 95 таси тугатилиб, ўрнида 11 та бошқарув сервис ташкилоти хизмат кўрсатмоқда.

Шунингдек, бошқа туман ва шаҳарларда ҳам шундай ташкилотлар ташкил этилди. Оқдарё, Паст Даргом, Нарпай, Самарқанд, Пайариқ, Ургут ва Қўшработ туманларида бу иш 10 августгача

давом этади. Янги тузилган бошқарув ташкилотлари ўз ҳудудидидаги уйларни сақлаш, таъмирлаш, ҳудудни ободонлаштириш, лифт ва ертўла муҳандислик тармоқларидан фойдаланиш хизматини амалга оширади.

Жорий йил ўтган даврида вилоят бўйича 29 та кўп квартиралы уй-жойларни таъмирлаш мақсадида 5,5 миллиард сўм маблағ ажратилган бўлиб, ҳозирда 12 та кўп қаватли уйларда мукамал ва жорий таъмирлаш ишлари олиб борилмоқда. Шунингдек, Паст Даргом туманида маҳаллий бюджет ҳисобидан 64 миллион сўм ажратилиб, Балхиён маҳалласидаги 4 та кўп қаватли уй-жойнинг ички коммуни-

кация ва канализация тармоқлари таъмирланмоқда. Булунғур туманида эса маҳаллий бюджет ҳисобидан ажратилган 100 миллион сўмга 3 та уйнинг фасади ва кириш йўлаклари, ертўла қисми таъмирланди, коммуникация тармоқлари янгиланди.

Йил якунигача яна 176 та кўп қаватли уй таъмирланади.

13 та уйдаги эскирган 40 та лифтни янгисига алмаштириш учун 11,8 миллиард сўм маблағ ажратилди. 14 та болалар майдончаси, ирригация тармоқлари, пидедалар йўлаклари ва 44 та тунги ёритиш тизими ҳамда 6 та ҳудудда хожатхона қурилиши бошланади.

Дилмурод ТҶХТАЕВ.

Суд ҳужжатлари ижроси кечиктирилмайди

Вилоят Матбуот уйида "Мажбурий ижро бюроси вилоят бошқармаси органлари томонидан суд ва бошқа органлар ҳужжатларининг ижро этиш соҳасида амалга оширилган ишлар" мавзусида матбуот анжумани бўлиб ўтди.

Қайд этилишича, бюронинг вилоят бошқармаси ва унинг қўйи бўлимлари томонидан йилнинг дастлабки 6 ойи давомида қарийб 3,5 триллион сўмлик 327 минг 714 та ижро ҳужжатлари юзасидан ижро тадбирлари амалга оширилган.

Ушбу ижро ишларининг асосий қисмини, яъни қарийб 1,2 триллион сўмлик 217 минг 166 тасини давлат фойдасига ундирувлар билан боғлиқ ижро ҳужжатлари ташкил этган.

Ўтган даврда 1,8 миллиард сўмлик 121 минг 720 та ижро ҳужжати бўйича яқуний қарорлар қабул қилиниб, шундан 72 минг 562 та ижро иши бўйича амалда 1 триллион сўм маблағ ундирилган.

Хусусан, 6 ойликда мулкий ундирувларга оид ижро ишлари бўйича амалга оширилган мажбурий ижро тадбирлари натижасида давлат фойдасига 391,2 миллиард сўм, юридик шахслар фойдасига 463,5 миллиард сўм, жисмоний шахслар фойдасига (алиментдан ташқари) 177,2 миллиард сўм маблағ ундирилиши таъминланган.

Таъкидланишича, асосий эътибор давлат манфаатларини кўзлаб чиқарилган мажбурий ундирув билан боғлиқ қарорлар ижросини таъминлашга, давлатга етказилган зарарларни, шу жумладан, солиқ қарздорлигини, давлат божи, маъмурий ва жиноий жарималарни ундириш, жиноятлар натижасида давлат манфаатларига етказилган зарарларни ундиришга қаратилмоқда.

Бугунги кунда иш юритилишидаги алимент ва моддий таъминот ундириш билан боғлиқ ижро ҳужжатлари бўйича жами 35 минг 256 нафар алимент тўловчи қарздорлар мавжуд, - дейди МИБ вилоят бошқармаси бошлиғи Меҳрож Насруллаев. - Жорий йилнинг 6 ойида ушбу тоифадаги ижро ҳужжатлари бўйича амалга оширилган мажбурий ижро тадбирлари натижасида

алимент тўловчи қарздорлардан жами 59,5 миллиард сўмдан ортиқ алимент пуллари ундириб берилди.

Бу тоифадаги ижро ишлари бўйича маҳалла фуқаролар йиғинлари ва бошқа мутасадди идоралар билан ҳамкорликда қарздор ва ундирувчилар ўртасида олиб борилган профилактик сўхбатлар ва чора-тадбирлар натижасида ўтган даврда 3 минг 782 та оила яраштирилди.

1 минг 212 нафар ишсиз алимент тўловчилар ишга жойлаштирилиб, доимий бандлиги таъминланди ва алимент ундирувлари уларнинг иш ҳақларининг маълум миқдорига қаратилди. Шунингдек, алимент қарздорлигини тўлашдан мунтазам равишда қасддан бўйин товлаб келаётган 77 нафар қарздорлар жиноий, 521 нафари эса маъмурий жавобгарликка тортилди.

Анжуман давомида иштирокчиларни қизиқтирган саволларга атрафлича жавоб қайтарилди.

Ўз мухбиримиз.

Қизим "Бадий гимнастика билан шугулланаман", дея қатъий қарор қилганида уни қайси мураббийга топширсам экан, деб кўп ўйладим. Суриштириб, Елена Асланова шогирдлари орасида алоҳида эътироф этилишини кузатдим. Аммо жуда қаттиққўл эканлиги ҳақидаги гаплардан бироқ иккиланиб, унинг ёнига қизимни олиб бордим. Елена қизимнинг хатти-ҳаракатларини текшириб, савол-жавоб қилгач, уни шогирдликка олишга рози бўлди. Машгулотлар давомида унинг ҳаддан ташқари қаттиққўлиги ҳақидаги фикрлар бироз уйдирма эканлигига ишондим. Аксинча, ўз касбининг устаси, фидойи устоз, кези келганда, шогирдларига ғамхўр онадек муносабатда бўлади.

Машгулот ёки мусобақаларда жароҳат олган гимнастикачиларнинг ҳолидан хабар олишга ум улгуради. Бунга фарзандим мисолида гувоҳ бўлганман. Елена Асланованинг талабчанлиги, тинимсиз машгулотлар олиб бориши туфайли қизим Ўзбекис-

Чемпион қизларнинг "онаси"

тон терма жамоаси аъзоси бўлди ҳамда қатор халқаро ва республика чемпионатларида муваффақиятларга эришди. Елена Асланова ўнлаб спорт усталарини, жумладан, уч нафар халқаро спорт устасини тайёрлади.

Ҳақли равишда уни Самарқанд бадий гимнастика мактаби асосчиси, дейиш мумкин. Шу пайтгача бадий гимнастика бўйича жаҳон чемпиони бўлиш ўзбек гимнасти-

качилари учун орзу бўлган. Бу орзуну Самарқанд бадий гимнастика мактаби вакили Тахмина Икромова жорий йил Тошкентда ўтказилган жаҳон чемпионатида голиб бўлиб, рўёбга чиқарди. Е.Асланованинг шогирдлари, айни пайтда ушбу гимнастика мактабиде мураббий сифатида фаолият юритаётган Мафтун Шамсиева, Нурунисо Усмоновалар эса Осие чемпиони бўлишган.

Яқинда Президентимизнинг

"Халқлар дўстлиги куну муносабати билан бир гуруҳ фаолларни мукофотлаш тўғрисида"ги фармонига қўра, мамлакатимизда миллатлараро дўстлик ва тотувликни, турли миллат ва элат вакиллари ўртасида ўзаро ҳамжихатлик, бағрикенглик, меҳр-оқибат муҳитини мустаҳкамлаш, миллий маданиятлар, урф-одат ва анъаналарни сақлашга қўшган муносиб ҳиссаси учун бир гуруҳ юрдошларимиз орден ва медаллар билан мукофотланди.

Тақдирланганлар орасида Елена Асланованинг ҳам борлигини кўриб, фахрландим.

Ў даражали "Соғлом авлод учун" ордени билан тақдирланган жонқуяр устоз, чемпион қизларнинг "онаси" Елена Юрьевна чин маънода бу мукофотга лойиқ эканлиги юзлаб шогирдлари ютукларида ҳам кўринади.

Роҳила ОЧИЛОВА.

РЕКЛАМА, E'OLONLAR, BILDIRISHLAR / Gazetamiz haftada uch marta - seshanba, payshanba va shanba kunlari chop etiladi / Gazetada chop etilayotgan reklama va e'lonlar tezkor, samarali va hamyonbop / MUHOJAAT UCHUN TELEFON: 66-233-91-56

ДАЪВОЛАР БЎЛСА...

Булунғур туманида хусусий амалиёт билан шугулланувчи нотариус Салимов Отабек Мамаюсович нотариал идорасида марҳум Данияров Исакга (2021 йил 16 апрелда вафот этган) тегишли мол-мулк учун мерос иши очилмоқда. Шу муносабат билан меросхўрларнинг Салимов Отабек Мамаюсович нотариал идорасига мурожаат этишларини сўраймиз.

Манзил: Булунғур шаҳри Мустақиллик майдони.

Самарқанд шаҳрида хусусий амалиёт билан шугулланувчи нотариус Ҳазратқуллов Маҳмуд Муминқуллович нотариал идорасида марҳум Шахидова Хосиятга (2016 йил 4 майда вафот этган) тегишли мол-мулк учун мерос иши очилмоқда. Шу муносабат билан меросхўрларнинг Ҳазратқуллов Маҳмуд Муминқуллович нотариал идорасига мурожаат этишларини сўраймиз.

Манзил: Самарқанд шаҳри Амир Темур кўчаси, 36-уй.

Самарқанд шаҳрида хусусий амалиёт билан шугулланувчи нотариус Юсупова Дилсура Хасановна нотариал идорасида марҳум Хайдаров Тохирга (2004 йил 31 июлда вафот этган) тегишли мол-мулк учун мерос иши очилмоқда.

Шу муносабат билан меросхўрларнинг Юсупова Дилсура Хасановна нотариал идорасига мурожаат этишларини сўраймиз.

Манзил: Самарқанд шаҳри Абдурахмон Жомий кўчаси, 64-уй.

Жомбой туманида хусусий амалиёт билан шугулланувчи нотариус Маматқуллов Отабек Болбекович нотариал идорасида марҳум Авчиев Рашид Хайитовичга (2020 йил 16 апрелда вафот этган) тегишли мол-мулк учун мерос иши очилмоқда. Шу муносабат билан меросхўрларнинг Маматқуллов Отабек Болбекович нотариал идорасига мурожаат этишларини сўраймиз.

Манзил: Жомбой тумани Сарой кўчаси, 15-уй.

Самарқанд шаҳрида хусусий амалиёт билан шугулланувчи нотариус Ҳазратқуллов Маҳмуд Муминқуллович нотариал идорасида марҳум Набиев Комилжон Валевичга (2018 йил 23 августда вафот этган) тегишли мол-мулк учун мерос иши очилмоқда. Шу муносабат билан меросхўрларнинг Ҳазратқуллов Маҳмуд Муминқуллович нотариал идорасига мурожаат этишларини сўраймиз.

Манзил: Самарқанд шаҳри Амир Темур кўчаси, 36-уй.

Пайариқ туманида хусусий амалиёт билан шугулланувчи нотариус Муҳаммадиев Фарҳод Жўрақуллович нотариал идорасида марҳум Эргашев Абдурахмонга (2018 йил 10 февралда вафот этган) тегишли мол-мулк учун мерос иши очилган. Шу муносабат билан меросхўрларнинг Муҳаммадиев Фарҳод Жўрақуллович нотариал идорасига мурожаат этишларини сўраймиз.

Манзил: Пайариқ тумани Челек шаҳарчаси, Истиклол кўчаси, 76-уй.

Пайариқ туманида хусусий амалиёт билан шугулланувчи нотариус Тоштемиров Алишер Пўлатович нотариал идорасида марҳум Нарзиев Хидирбайга (2016 йил 27 октябрда вафот этган) тегишли мол-мулк учун мерос иши очилган. Шу муносабат билан меросхўрларнинг Тоштемиров Алишер Пўлатович нотариал идорасига мурожаат этишларини сўраймиз.

Манзил: Пайариқ тумани Челек шаҳарчаси, Обод кўчаси, 35-уй, 3-хона.

Самарқанд шаҳрида хусусий амалиёт билан шугулланувчи нотариус Исақуллова Нигора Турдиқулловна нотариал идорасида марҳум Норматова Мухаббат Мусулмановнага (2021 йил 23 декабрда вафот этган) тегишли мол-

мулк учун мерос иши очилмоқда. Шу муносабат билан меросхўрларнинг Исақуллова Нигора Турдиқулловна нотариал идорасига мурожаат этишларини сўраймиз.

Манзил: Самарқанд шаҳри Абу Райҳон Беруний кўчаси, 12-уй.

БЕКОР ҚИЛИНАДИ Самарқанд шаҳридаги Дамиров Анвар Зокирович яққа тартибдаги тадбиркорининг (СТИР: 525015640) дулмақ муҳри ва бурчак тамгаси йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Паст Даргом хизмат кўрсатиш ва сервис касб-ҳунар коллежидан 2011 йилда Жиянов Хуршид Шодиқуллович номига берилган рўйхат рақами 283, К № 2087845 рақамли диплом ва унинг иловаси йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Самарқанд давлат чет тиллар институтидан 2021 йилда Жулбекова Сарвиноз Тохировна номига берилган рўйхат рақами 545, В № 00138519 рақамли диплом ва унинг иловаси йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Самарқанд давлат университети ҳузуридagi педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг

малакасини ошириш минтақавий марказидан 2018 йилда Эргашева Улжон Нарзилло қизи номига берилган рўйхат рақами 1970, QT № 064335 рақамли қайта тайёрлов дипломи йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Паст Даргом туманидаги 31-сонли умумий ўрта таълим мактабидан 2020 йилда Ғовсиев Қодир Ризамат ўғли номига берилган UM № 0523441 рақамли умумий ўрта таълим тўғрисидаги аттестат йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Масъулияти чекланган жамият шаклидаги "Шёлково Агрохим - Ўзбекистон" Россия-Ўзбекистон қўшма корхонаси жамоаси вилоят "Чорванасл" маркази масъул ходими Ўғилой Якубовага онаси

БАШОРАТ аянинг вафоти муносабати билан таъзия изхор этади.

Самарқанд давлат университети биология факультети жамоаси зоология кафедраси доценти Нажмиддин Ҳақимовга турмуш ўртоғи Дамира КАРИМОВАнинг вафоти муносабати билан ҳамдардик билдиради.

Алломалар ҳаётидан

ЯССАВИЯ тариқатининг маркази

Мовароуннаҳр тасаввуф таълимотида яссавия тариқати муҳим роль ўйнайди. Унинг тараққий этишида Самарқандда фаолият олиб борган тасаввуф алломалари олоҳида ўрин тутган. Манбаларда қайд этилишича, Самарқанд шаҳри, Қумушкент, Ғазир ва Алиобод ҳудудларида тариқат мактаблари вужудга келган. Ижтимоий-сиёсий, маънавий ва маданий ҳаётда, ҳатто бунёдкорлик ишларида тариқат вакиллари муносиб ўрни тарихий манбаларда акс этган. Самарқандда фаолият олиб борган яссавия тариқати вакили шайх Худойдод Валий бу минтақада мазкур таълимотнинг пешқадам намояндаларидан бўлган.

Худойдод Валийнинг отаси Ортиқ шайх-дир. У Хоразмдан дастлаб Бухорога, кейинроқ Миёнқолнинг Карманасига яқин ҳудудга келиб, истиқомат қилган. 1461 йилда Ортиқ шайх хонадонидида ўғил фарзанд дунёга келади. Унга Худойберди деб исм қўйишади.

Дастлабки таълимни оиласида олган Худойберди ота-онасидан эрта жудо бўлади. Лекин қийинчиликлар билан бўлса-да, илм олишни давом эттиради. Мактаб таълимидан сўнг Самарқандга келиб, Жавзония мадрасасида шариат илмларидан сабоқ олади.

Худойбердининг талабалик йиллари ҳақида Олим шайхнинг "Ламаҳот" китобида бундай ёзилган: "Бир куни Самарқанддаги Мирзо Улуғбек мадрасасида толиби илмларнинг фалакиёт соҳасидаги мунозараларини ҳавас билан кузатдим. Уларни бир-бирига муҳолиф топдим ва ўзим учун ривоятчиликни туфайли самовий сирларни кашф этдим". Бунга қўра, сўфийлик тарбиясини олган шайх Худойдоднинг фалакиёт соҳасидаги мунозараларга қизиқиши ҳанузгача бизни тасаввуф аҳли бу илмга зид бўлиб келган, деган қарашларни қайта кўриб чиқишга чорлайди.

"Ламаҳот"даги сатрлар Худойдоднинг Самарқанддаги талабалик йилларида Мирзо Улуғбек мадрасасида илоҳиёт илмидан дарс берганини тасдиқлайди. Илм ва ривоз билан юқори мартаба-ларга эришган Худойберди ўзига маънавий пир ахтариб, яссавия тариқатининг машҳур арбоби шайх Жамолиддин ҳузурига боради. Манбаларда қайд этилишича, шайх Жамолиддин уни Худойдод деб атайди. Шундан сўнг у шайх Худойдод номи билан тасаввуф муршиди сифатида машҳур бўлади.

Шайх Худойдод Валий Самарқанд яссавия мактабининг ривожланишига ва силсиланинг Марказий Осиё бўйлаб ёйилишига катта ҳисса қўшган. Унинг тариқатдаги фаолияти сабаб XVI аср бошларида айнан Самарқанднинг Ғазир маззеси яссавия тариқатининг марказига айланади. Унгача бу марказ Ҳиротда эди. Шайх Жамолиддин ушбу силсилани Самарқанддан Ҳиротга олиб кетган бўлса, шогирди шайх Худойдод Валий Ҳиротдан яна Самарқандга олиб келади.

Силсила тарихига назар ташласак, яссавия тариқати вужудга келиши ҳам айнан Самарқанд билан боғлиқ эканини кўрамиз. Тариқат асосчиси Аҳмад Яссавий тасаввуф сир-асрорларини устози Хожа Юсуф Ҳамадонийдан шу шаҳарда олади. Бу воқеа "Қандия" асаридида батафсил баён қилинган. Манбаларда келтирилишича, Шарафиддин Роқимий шайх Худойдод Валийнинг вафотини 1532 йил муҳаррам ойида, деб кўрсатади.

Бугунги кунда юртимизда зиёрат туризмининг янги йўналишлари шаклланаётганини инобатга олсак, айтиш мумкинки, яссавия тариқати пирларининг хоки абадий қўним топган қадамжолар маҳаллий ва хорижий сайёҳлар учун муқаддас зиёратгоҳларга, албатта, бориб кўриш зарур бўлган маънавият маскан-ларига айланишига шубҳа йўқ.

Мехроҷиддин АМОНОВ, тарих фанлари бўйича фалсафа доктори.

Кўшрабтлик бир йигитни биланам. Исми Қодир. Номимга муносиб бўлишим керак, деб ўзини турли соҳада синаб кўришни хуш кўради. У болалигидан тадбиркорликка қизиқарди. Ёзги таътилда тенгдошлари оромгоҳда дам олса, у ота-онасига ёрдам бериш учун бозорда стаканлаб сув сотарди. Ўша пайтларда туманда ичимлик суви муаммо эди. Уч ой давомида топган пулига янги ўқув йили учун ўзига керакли кийим-кечак ва ўқув қуроллари сотиб оларди. Қолаверса, йиллар давомида йиғиниб, орттирган маблағига газли сув тайёрлайдиган ускуна сотиб олди.

Ишбилармон кишилар

Мактабда, кейинчалик коллежда барча фанлардан аъло баҳоларга ўқиди. У коллежни тамомлаб, бир неча йил ўзи қизиққан йўналишлар бўйича олий таълим муассасаларига ўқишга киришга ҳаракат қилди, аммо талабалик бахтига муяссар бўлмади.

Ўзини яна тадбиркорликда синаб кўришда давом этди. Орада уйланди, кетма-кет икки фарзанди бўлди. Топгани фақат рўзғор тебраттишгагина етарди, холос. Унинг кўркам уй қуриш, автомобиль сотиб олиш орзуси орзулигича қолаверди. Бир неча марта банкдан кам миқдорда бўлса-да, кредит ҳам олди. Иши юришмай, уни қайтаришда анча қийналди. Сабаби, у йигитга тўғри йўл кўрсатадиган, пухта бизнес режа тузишни ўргатадиган одам топилмади. Хорижга ишлаш учун бориб ҳам кассаси оқармади.

Кейинги йилларда мамлакатимизда тадбир-

корлик қилиш учун имкониятлар эшиги кенгроқ очилди. Қодир бундан унумли фойдаланиб, йўлини топди. Тўрт сотихли томорқасида бир неча марта экин экиб, мўмай даромад қилляпти. Автомобилларга техник хизмат кўрсатиш шохобчаларини ташкил этиб, 5 нафар ишсиз ёшнинг бандлигини таъминлади. Яна изланяпти, ўрганяпти ва бир пайтлар ўзи қийналганлиги учун ҳам қишлоқдошлари орасидан кимдир тадбиркорлик билан шуғулланиш истагиди бўлса, беминнат йўл-йўриқ ва ёрдам кўрсатишга ҳаракат қилмоқда. Банкдан олган кредитлари имтиёзли бўлгани учун ҳам қайтаришга қийналмаяпти.

Айрим "тадбиркор"лар борки, банк кредитларидан мақсадли фойдаланмайди. Имтиёзли кредит эвазига олинган ускуналарни сотиб юборганлар қанча?!

Кейинги пайтларда қишлоқларда "Бир маҳалла – бир маҳсулот" тамойили асосида

Мулоҳаза учун мавзу

сабзавот ва полиз экинларини етиштириш йўлга қўйилди. Бу ўзининг ижобий натижасини берапти. Масалан, Иштихон туманининг Қўрли қишлоғидаги деярли ҳар бир томорқада узум етиштирилади. Пишиқчилик даврида узум савдоси билан шуғулланадиган тадбиркорлар шу қишлоққа бориб, маҳсулот сотиб олади. Сифати бузилмасдан шу ернинг ўзидан хорижга жўнатилади. Бу деҳқон учун ҳам, тадбиркор учун ҳам фойда.

Маҳаллаимиз аҳолиси бир ҳудудда бир хил маҳсулот етиштиришининг самараси яхши бўлишни тушуниб етган, - дейди каттақўрғонлик отахон Жаббор Соннибоев. - Деярли ҳар бир томорқа эгаси апрель, май ойларида қулупнай, кейинчалик картошка ва сабзи, кеч қузга бориб эса олма ҳамда анор ҳосилини йиғиб-териб сотишади. Бозорга кўтариб бормаймиз. Хари-дорлар қишлоғимизга келиб, бозор нарҳида олиб кетишади. Маҳалладошларимиз орасида имконият мавжуд бўлишига қарамасдан, томорқада экин етиштиришни истамайдиганлар ҳам топилди. Тоғни урса, талқон қиладиган йигитлар томорқада меҳнат қилишни ўзига эп кўрмайди. Қўшниларидан ўрناق олишни хохламайди. Деҳқончилик қилиш учун ҳам укув бўлиши керак. Уни шакллантириш учун эса истак ва вақт талаб қилинади.

Тўлқин СИДДИҚОВ.

Фозил Йўлдош ўғли таваллудининг 150 йиллиги олдида

Ёшлар улў аждодларимизни танисин, улардан ўрناق олсин!

Бахши шоир Фозил Йўлдош уй-музейи 1986 йилда фахрий ўқитувчи Мелибой Раҳимов ташаббуси билан ташкил этилган. Булунғур тумани Соҳибкор маҳалла марказида жойлашган ушбу уй-музейда бугун 250 дан ортиқ экспонат мавжуд.

Жумладан, Фозил Йўлдош ва унинг авлодларига тегишли буюмлар, фотосуратлар, дostonлар, китоблар бор. Шунингдек, шарқшунос олимлар, ёзув-

чилар, санъаткорлар, оила аъзолари ҳамда халқ орасида тушган суратлар нусхалари, таниқли олим ва шоирлар Ходи Зарипов, Ғафур Фулом, Ойбек ва Ҳамид Олимжоннинг бахши шоир ҳақидаги фикрлари, кўл-ёзмалари ўрин олган.

Бу ерға вилоятимиз ҳамда қўшни Сирдарё ва Жиззах вилоятларидан келган халқ оғзаки ижоди илосмандларининг музей ҳодими Нодиржон Раҳимов донгдор бахшининг таржимаи холи ва ижодий мероси билан таништиради.

Раббим ҲОТАМОВ.

Муштарий таклиф билдиради

Автотураргоҳлар ташкил этишнинг иложи йўқми?

Маълумотларга кўра, мамлакатимизда жорий йилнинг ўтган 6 ойида 3559 та йўл-транспорт ҳодисаси содир бўлиб, уларда 2775 киши жароҳат олган, 784 киши эса ҳалок бўлган.

ЙТХларнинг қарийб тўртдан бири тезликни ошириш оқибатида эълан қилган. Салкам ярми эса пиёдаларни уриб кетиш билан боғлиқ.

Тахлилларга кўра, йўл-транспорт ҳодисалари асосан 23-27 ёшдаги ҳайдовчилар томонидан содир этилмоқда. Бунга аввало, тегишли малакага эга бўлмаган ёшларга ҳайдовчилик гувоҳномаси берилгани ва тезликка интилиш, ўзаро ҳурмат, ҳайдовчилик маданиятининг йўқлиги сабаб бўлмоқда.

Масалан, кўпинча Ургут туманида шундай ҳолатларга гувоҳ бўламиз. Ёш йигитлар отаси олиб берган машинага ўтириб олиб, бошқа ҳаракат иштирокчиларига йўл бериш тугул ўзлари қондани бузиб, мен фалон жойдан, фалончиевларданман, дея ёқангдан олишгача боради.

Кўнгилни хира қиладиган яна бир муаммо - автотураргоҳлар масаласи. Марказлар, идоралар, бозорлар атрофи, йўл четлари, аҳоли кўп келадиган жойларда бўш майдон бўлса, қўлига қизил латта боғлаган "стоянчик"ларнинг даромад майдонига айланади. Наҳотки, қонуний тарзда автобиллар тўхташ жойи ташкил этиш, жетон, чек ёки бошқа тарзда қонуний тўлов жорий этиладиган, кузатиладиган ва қўриқланадиган автотураргоҳлар ташкил этиш мушкул бўлса? Бу бюджетга қон даромад, қолаверса, ҳамнинг фаолият бўларди.

Ғайбиддин ФАЗЛИЕВ, Ургут тумани.

ШУ ОЙДА ТАВАЛЛУД ТОПГАНЛАР

6 АВГУСТ Дўстмурод АБДУЛЛАЕВ - 1950 йилда Пахтачи туманида туғилган. Ўзбекистон Қаҳрамони.

Тоҳир НОРҚУЛОВ - 1946 йилда Нарпай туманида туғилган. Фахрий фотожурналист. "Энг улў, энг азиз" республика танлови фолиби. Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси аъзоси.

8 АВГУСТ Сайдулла МИРЗАЕВ - (1930-2012) Пахтачи туманида туғилган. Адабиётшунос олим. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби.

Таънаберди ҚУРБОНОВ - (1935-2015) Паст Дарғом туманида туғилган. Ўзбекистон халқ артисти.

9 АВГУСТ Нарзиқул ШОДИЕВ - 1937 йилда Ургут туманида туғилган. Педагогика фанлари доктори.

Булунғурда ёшларнинг спортга қамрови 17 фоизга ошди

Бугунги кунда тумандаги 55 маҳаллада 30 ёшгача бўлган 100 минг нафардан ортиқ ёшлар истиқомат қилади. Улар ўртасида соғлом турмуш тарзини кенг тарғиб қилиш ҳамда оммавий спортга жалб қилишни янги босқичга олиб чиқиш борасида тизимли ишлар амалга оширилмоқда.

Туманда юриш, югуриш, мини-футбол, велоспорт, бадминтон, стритбол, "Workout" каби спортнинг устувор турларини омлаштириш мақсадида 8 километр саломатлик, 8 километр велойўлак, 6 та "Workout", 2 та стритбол майдончаси фойдаланишга топширилди. Жорий йил ёшлар ўртасида ташкил қилинган беш босқичли оммавий спорт мусобақаларининг туман босқичи ҳам айнан шу майдонларда ва тумандаги 336 та спорт иншоотида ўтказилди.

Аҳамиятлиси, бу мусобақаларнинг ташкил этилиши туманда ёшларнинг спортга қамровини 17 фоизга оширди. Жумладан, ўтган йил бу қамров 23 фоизни ташкил қилган бўлса, жорий йилнинг шу даврига келиб, 40 минг нафарга етди, яъни ёшларнинг 40 фоизи спортга жалб қилинди. Шунингдек, спортчиларимиз йил бошидан

бўён ўтказилган жаҳон, Осиё ва Ўзбекистон чемпионатларида иштирок этиб, 3 та олтин, 7 та кумуш ва 18 та бронза медални қўлга киритди.

Туманимизда 69 та умумий ўрта таълим мактаби бор. Уларда 35 минг нафардан ортиқ ўқувчи таълим олади. Ушбу мактабларнинг 22 тасида спорт зали мавжуд эмас. Аммо муассасаларда босқичма-босқич спорт зали қурилиши режалаштирилиб, амалий ишлар бошланган. Масалан, йилнинг ўтган даврида иккита мактабда спорт зали фойдаланишга топширилди ва йил охиригача яна битта мактабнинг спорт зали очилади, 2022-2023 ўқув йилида бешта мактабда спорт зали қурилиши режалаштирилган.

Санжар Қўлдошев, Булунғур тумани спортни ривожлантириш бўлими бошлиғи.

Аёл шифокорлар қани?

Мағрурбекнинг раши ёмон. Хотини Гулноза ҳам аввал бошида, унинг шу хислатини ёқтириб, эрга тикан эди. Аммо "Бир кам дунё", деганларидек, рашкнинг оқибатига ҳам чидаш керак. Мана, эр-хотиннинг бугунги қувончли қуни ҳам рашк туфайли азага айланишига бир баҳя қолди.

Мағрурбек узоқ кутган фурсат келди, уч қиздан сўнг ўғил фарзандли бўладиган. У бу хабарни эшитгач, хотинининг олдида кечиб, уни туғруқхонага ҳам ўзи олиб келди.

Шифохонага кирар экан, хотинига етарли эътибор берилмагани учун бир асаб қилган бўлса, навбатчи шифокор эркак киши эканлигини эшитиб, фиғони фалак бўлди. Гулнозани амаллаб, палатадаги столга ётқизишди. Аммо у ётган хонага навбатчи шифокор икки эркак ёрдამчиси билан кириб келгач, жанжал бошланди. Аламига чидай олмаган Мағрурбек "Менинг хотинимга сенлар доялик қиласанми? Аёл шифокорлар қуриб қолганми?", деб навбатчининг ёқасидан олди. Тўс-тўполон бошланди. Хотинини бошқа шифохонага олиб кетай деса, фурсат йўқ. Охири тақдирга тан берди.

Ўша қуни у ўғилли бўлди. Кўп ўтмай, қизлари ҳам узоқ кутилган ўқасини кўриш учун туғруқхонага келишди. Мағрурбекнинг кайфияти чоғлигидан фойдаланмоқчи бўлган катта қизи гап бошлади:

— Дадажон, бу йил 9-синфни битирялман. Тиббиёт коллежига ўқишга кирмоқчи эдим. Беморларни долашни истаيمان. Агар руҳсат берсангиз...

Мағрурбек бу гап ҳар доим жаҳл билан айтадиган гапларини мулоимлик билан қайтарди: — Мен сенга неча марта айтишим керак? Қиз боланинг ўқиши шарт эмас. Рўзғор тебратилиши билсанг бўлди-да. Шифокорликни ким қўйибди сенга...

Шу гапдан кейин унинг томоғига нимадир тикилгандек бўлиб, йўтал тутди. У ўзининг "Нега аёл шифокорлар йўқ?", деган саволига жавоб топган эди.

Ислоимиддин САРИМСОҚОВ.

Matbuot Uy Zarafshon Samarqandskiy Vestnik

MUASSIS: Samarqand viloyati hokimligi Bosh muharrir: Farmon TOSHEV

Gazeta «Zarafshon» tahririyatining kompyuter bo'limida sahifalandi. «Noshir lux» MCHJ bosmaxonasida chop etildi.

Navbatchi muharrir: A.SHERXOLOV. Navbatchi: T.SIDDIQOV. Sahifalovchi: B.ABDULLAYEV.

ISSN-201667X QR code and publication info